

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy:	ZŠ Vyškov, Na Vyhlídce 12, příspěvková organizace
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.4.00/21.3425
Název materiálu:	VY_12_INOVACE_02_VI_13_Božena Němcová
Tematický okruh:	I/2 Čtenářská a informační gramotnost
Ročník:	IV. - V.
Autor:	Mgr. Lenka Hudcová
Datum tvorby:	Únor 2013

Anotace:	Materiál je určen pro zopakování a prohloubení učiva vlastivědy.
Zdroje:	<i>Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Božena Němcová</i> [online]. c2013 [citováno 2. 02. 2013]. Dostupný z WWW: < http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Bo%C5%BEenaN%C4%9Bmcov%C3%A1&oldid=9657283 >
Pomůcky:	Psací potřeby, pracovní list, text (lze promítnout prostřednictvím interaktivní tabule nebo nakopírovat žákům).

Zkušenosti z pilotáže:	Následující materiál lze využít v rámci hodin vlastivědy, stejně dobře ho lze využít i v českém jazyce a literatuře. Text je pro žáky dobře srozumitelný, některým žákům je třeba blíže vysvětlit pojem „národní buditel“. Pracovní list žáci vyplnili správně. Práci lze vhodně doplnit o ukázky autorčiných próz (z čítanky nebo knih).
------------------------	---

BOŽENA NĚMCOVÁ

(rozená **Barbora Novotná**, později **Barbora Panklová**)

BOZENA NEMCOVA.

Božena Němcová byla významnou českou spisovatelkou a je považována za zakladatelku novodobé české prózy. Narodila se 4. února 1820 ve Vídni jako Barbora Novotná. Příjmení Panklová získala, až když se její matka Terezie Novotná provdala za Johanna Pankela, který byl původem z Rakouska. V té době jí bylo asi půl roku. V roce 1821 se rodina přestěhovala do Ratibořic, kam se v roce 1825 přistěhovala na krátko i její 55letá babička Marie Magdaléna Novotná. Ta malou Barboru velmi ovlivnila, v dospělosti si Božena Němcová babičku velice zidealizovala.

Barbora Panklová navštěvovala školu v České Skalici v letech 1826 – 1833. Už v roce 1837 pro ni rodiče našli ženicha a to Josefa Němce, kterého si téhož roku vzala. Josef Němec pracoval jako komisař finanční stráže neboli celník. Byl často služebně překládán, proto se celá jeho rodina musela často stěhovat. Měli spolu tři syny a dceru. Přes Josefov, Litomyšl a Polnou se rodina nakonec v polovině roku 1842 přestěhovala do Prahy. V Praze pod vlivem dalších autorů (mezi nimi byl např. Václav Bolemír Nebeský nebo i Karel Jaromír Erben) začala Božena Němcová psát česky. Její první báseň nesla název „*Ženám českým*“ a byla otištěna roku 1843 v časopise *Květy*.

Němcová se citově sblížila právě s Václavem Bolemírem Nebeským, ten však jejich vztah záhy ukončil a odjel do Vídně dostudovat medicínu. Po jeho odchodu Němcová onemocněla, trápily ji vysoké horečky. V roce 1843 se s mužem přestěhovali do Domažlic. Zde Němcová působila jako národní buditel.

V roce 1848 byl její muž Josef Němec obviněn ze spiknutí proti státu, po nuceném stěhování z místa na místo byl nakonec roku 1850 přeložen až do Uher. Němcová se s dětmi přestěhovala do Prahy, kde ihned navázala kontakty s literárně činnými vlastenci. Často žila na dluh, živila se praním, úklidem a příležitostným psaním. Celý život prožila v ponižující chudobě a často i v hladu. Slávy a uznání se jí dostalo až po smrti, která přišla 21. ledna 1862 v Praze. Je pohřbena na Vyšehradě.

Mezi její nejnámější díla patří bezesporu *Babička*, *V zámku a podzámčí*, *Divá Bára*, *Národní báchorky a pověsti*, *Slovenské pohádky a pověsti*.

PRACOVNÍ LIST

1. Jaké je datum narození Boženy Němcové a jaké jméno dostala po narození?

2. K jaké změně v jejím příjmení došlo v půl roce jejího života a proč?

3. Za koho se Božena Němcová provdala a kolik měla dětí?

4. Který významný český spisovatel ovlivnil Boženu Němcovou v psaní?

5. Jak se nazývala první báseň Boženy Němcové a kdy a kde byla vydána?

6. Žila jako slavná spisovatelka spokojený život v bohatství?

7. Kdy Božena Němcová zemřela a kde je pohřbena?

PRACOVNÍ LIST (ŘEŠENÍ)

1. Jaké je datum narození Boženy Němcové a jaké jméno dostala po narození?

Božena Němcová se narodila 4. února 1820 ve Vídni jako Barbora Novotná.

2. K jaké změně v jejím příjmení došlo v půl roce jejího života a proč?

Její příjmení se změnilo na Panklová, protože se její matka provdala.

3. Za koho se Božena Němcová provdala a kolik měla dětí?

Božena Němcová uzavřela sňatek s Josefem Němcem a měli spolu 4 děti.

4. Který významný český spisovatel ovlivnil Boženu Němcovou v psaní?

Boženu Němcovou ovlivnil Karel Jaromír Erben.

5. Jak se nazývala první báseň Boženy Němcové a kdy a kde byla vydána?

Její první báseň se jmenovala „Ženám českým“ a vyšla v Květech roku 1843.

6. Žila jako slavná spisovatelka spokojený život v bohatství?

Ne, naopak žila v chudobě. Uznání a slávy se dočkala až po své smrti.

7. Kdy Božena Němcová zemřela a kde je pohřbena?

Božena Němcová zemřela 21. ledna 1862 v Praze a je pohřbena na Vyšehradě.